

מדינת ישראל
יחידת סמך משרד האוצר
ועדת משנה להתנגדויות
הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז ירושלים

מקטע מתחם התחנה ורחוב עמק רפאים

161. חלק ניכר מן הטענות אשר הועלו בפני הוועדה התייחסו לתוואי המסילה המוצע ברחוב עמק רפאים. בפרט, טענו המתנגדים כי לא נערכה בחינה ראויה ומקיפה של חלופות אפשריות למקטע זה. במסגרת זו, אף הציגו המתנגדים מספר חלופות לתוואי המופקד: מעבר המסילה באמצעות מנהור מתחת לרחוב הרכבת, מעבר התוואי לאורך פארק המסילה, הפיכת רחוב עמק רפאים למדרחוב ובו שתי מסילות רכבת קלה. בנוסף, טענו חלק מן המתנגדים כי לא נבחנה חלופת אי ביצוע התכנית ("חלופת אפס") באזור המושבה הגרמנית והסטת המסילה לרחוב התנופה.

162. הוועדה תציין כי במסגרת החלטת מליאת הוועדה המחוזית להפקיד את התכנית נבחנו חלופות שונות לתוואי המוצע ברחוב עמק רפאים. זאת, כפי שעולה מהחלטת מליאת הוועדה המחוזית מיום 15/02/2016:

בפני הוועדה הוצגו החלופות לתוואי הקו והשינוי מהתוואי המופיע בתמ"מ/1 /29. הוועדה השתכנעה כי החלופה המוצעת בתכנית היא החלופה הראויה ביותר מבין החלופות שנבחנו. הוועדה מצאה כי החלופה המוצעת בתכנית מבטיחה את רמת השרות הטובה ביותר לאזורים השונים לאורכו של התוואי. כן סבורה הוועדה כי החלופה המוצעת היא החלופה הראויה בשל השפעתה על המרקם המבונה בו היא עוברת ובשל תרומתה לשיפור רמת הנגישות בין חלקי העיר. הוועדה שוכנעה כי אין בשינויים המוצעים בכדי לפגוע בתכנונה וביצועה של מערכת הסעת ההמונים בירושלים רבתי ושל הרכבת הקלה בפרט.

163. בהמשך לאמור, הוועדה תציין כי לעמדתה, אכן, להתוויית תוואי הרכבת במקטע עמק רפאים יתרונות משמעותיים מבחינה עירונית ותכנונית. עם זאת, ולאור הטענות שהועלו בפני הוועדה בנוגע למקטע זה, הוועדה השתכנעה כי טרם קבלת החלטה סופית בנוגע לתוואי המיטבי באזור זה, נדרשת בחינה מקיפה יותר של חלופות.

164. בהתאם לכך, הוועדה סבורה כי טרם קבלת החלטה סופית בנוגע לתוואי הרכבת הקלה במקטע שבין מתחם התחנה ובין צומת אורנים, יש לבחון באופן מעמיק חלופות נוספות.

מדינת ישראל
יחידת סמך משרד האוצר
ועדת משנה להתנגדויות
הוועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז ירושלים

לעמדת הוועדה, בחינת החלופות צריכה לכלול התייחסות למגוון חלופות אפשריות, לרבות חלופת האפס שמשמעותה העדר תוואי לרכבת הקלה במקטע שבין מתחם התחנה וצומת אורנים, חלופה להעברת תוואי הרכבת בפארק המסילה (הן מעל לקרקע והן בתת הקרקע), חלופה של יצירת תוואי הכולל שתי מסילות לכל אורך עמק רפאים, וכל חלופה אחרת שתימצא ראויה לבחינה.

165. הוועדה סבורה כי בחינת החלופות צריכה להיעשות תוך התייחסות למכלול ההיבטים הרלוונטיים, לרבות ההיבטים העירוניים, התחבורתיים, הכלכליים והסביבתיים ונושאים נוספים, ככל שימצא לנכון. הוועדה סבורה כי בחינת החלופות צריכה לכלול הצעה תכנונית ראשונית של כל אחת מהחלופות האמורות, ולהתייחס, בין השאר, להשפעה על המרחב העירוני, לפורטלים מוצעים, תחנות, גישה לרחובות קיימים, לעצים בוגרים, לגדרות ולרמזורים.

166. בהמשך לאמור, ועל מנת שלא לעכב את אישורה של תכנית זו שהינה בעלת חשיבות לכלל תושבי העיר, הוועדה מחליטה על גריעת המקטע של תוואי הרכבת הקלה ברחוב עמק רפאים מתחום התכנית. יוער כי החלטת הוועדה לגרוע לעת עתה את תוואי המסילה ברחוב עמק רפאים מתכנית זו, יאפשר את אישור התכנית כולה ללא עיכובים נוספים, ובהמשך לכך, את ביצוע המקטעים האחרים הכלולים בה בהקדם האפשרי. בנוסף, גריעת תוואי המסילה ברחוב עמק רפאים יאפשר בחינה מקיפה ונוספת של חלופות, כבסיס לקבלת החלטה בדבר החלופה המיטבית במקטע זה.

167. בהתאם לכך, הוועדה מחליטה כי מקטע עמק רפאים יגרע מן התכנית באופן שאינו פוגע ביכולת לממש את יתר המקטעים הכלולים בתכנית. לפיכך מחליטה הוועדה כי שטח התכנית יצומצם וכי תוואי מסילת הרכבת הקלה לאורך רחוב עמק רפאים, החל מנקודת פיצול הקו דרומית לתחנת החאן (מתחם התחנה) ועד לצומת אורנים, לא ייכלל בתכנית. בהמשך לכך, הדיון במקטע האמור שנגרע מן התכנית יוחזר למליאת הוועדה המחוזית, לשלב של טרום הפקדה ולשם בחינת החלופות, כמפורט בהחלטה זו.

168. הוועדה מנחה את צוות התכנון לבחון את החלופות השונות, בהתאם להנחיות שפורטו לעיל. הוועדה סבורה כי לאור חשיבות בחינת החלופות כבסיס לקבלת החלטה בעניין התוואי

מדינת ישראל
יחידת סמך משרד האוצר
ועדת משנה להתנגדויות
הוועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז ירושלים

המיטבי, בחינת החלופות ומסקנותיה יוצגו בפני מליאת הוועדה המחוזית, וזאת בתוך 90 יום מפרסום החלטה זו. לאחר הצגת החלופות השונות, תורה מליאת הוועדה על אופן המשך קידום התכנון בנוגע למקטע שנגרע ממסמכי התכנית. בסמכות יו"ר הוועדה להאריך מועד זה.

169. למען הסר ספק, הוועדה תבהיר כי אין לפרש החלטה זו כקביעה לפיה תוואי המסילה המוצע בתכנית ("חלופת עמק רפאים") מהווה חלופה נחותה או לא ראויה. כפי שצוין לעיל, הוועדה סבורה כי לחלופה זו יתרונות תכנוניים ועירוניים. עם זאת, הוועדה סבורה כי טרם גיבוש החלטה סופית בעניין החלופה המיטבית, יש לבחון באופן מקיף ומעמיק גם חלופות נוספות.

170. נוכח ההחלטה בדבר גריעת מקטע עמק רפאים מתחום התכנית, מתייתר הצורך במתן מענה פרטני למרבית טענות ההתנגדות הנוגעות למקטע זה. הוועדה תציין כי חלק מהטענות שטענו המתנגדים במקטע זה, קיבלו מענה בחלק הכללי של ההחלטה, בפתח החלטה זו.

171. עם זאת, הוועדה תבקש להתייחס לטענות חלק מהמתנגדים, אשר הועלו במהלך הדיונים, לפיהן חברי הוועדה לא הקשיבו לטענותיהם באופן מלא. הוועדה דוחה טענות אלה מכל וכל. הוועדה הקדישה שלושה ימי דיונים מלאים לשמיעת טענות המתנגדים במקטע עמק רפאים, להתייחסות מגישי התכנית לטענות אלה, ולשמיעת תגובתם של המתנגדים להתייחסות האמורה. במהלך שלושת ימי הדיונים, חברי הוועדה ויועציה המקצועיים, שמעו בלב פתוח ובנפש חפצה את כל הטענות של כל המתנגדים, רשמו בפניהם את עיקרי הטענות, שאלו שאלות והתייעצו ביניהם בנוגע אליהן. בהתאם לכך, טענות המתנגדים בנוגע לחוסר קשב של חברי הוועדה הינן חסרות בסיס, והוועדה סבורה שראוי היה שלא תיטענה והיא דוחה אותן באופן מוחלט.

172. בפני הוועדה הועלו טענות בנוגע למעבר הרכבת הקלה בסמוך למתחם התחנה הראשונה. נטען כי יש להעביר את תוואי הרכבת הקלה בסמוך למבנה התחנה ההיסטורי ולמקום את תחנת הנוסעים במבנה ההיסטורי. עוד נטען כי מעבר רכבת קלה בתוואי המסילה הקיים והמאושר (תוואי רכבת ישראל) הינו נכון ורצוי, וכי יש להותיר את תוואי המסילה הקיים אף בשל הצורך לשמר את מתחם התחנה בתפקודו ההיסטורי.